

Gazowa strategia Izraela – szanse i zagrożenia

31 stycznia 2013

Śródziemnomorskie złoża gazu „Tamar”, „Lewiatan” oraz „Dalit”, „Sara” i „Mira” łączne są szacowane na 3500 mld m³ i już się je określa jako największe wydarzenie „energetyczne” w historii Izraela. W związku z tym nie może dziwić iż Tel-Awiv zmienił swoje cele w regionie.

STRATEGIA

W Izraelu trwają intensywne prace nad nową polityką gazową, a także innymi rozwiązaniami prawnymi w zakresie gospodarki surowcowej. Minister Energetyki, Uzi Landau powiedział, że „Izrael pracuje nad zapewnieniem sobie energetycznej niezależności i szybko rozwija poszukiwania nowych izraelskich źródeł bogactw naturalnych”. To tłumaczy podejmowane decyzje i geopolitykę obroną przez jego kraj.

Shaula Tzemacha, odpowiedzialna za energię i zasoby wody, poinformowała, że Izrael potrzebuje około 400 mld m³ gazu jako rezerwy strategicznej. Komisja zaleciła też utrzymanie rezerwy surowca na okres 25 lat. Dotychczas nie sprecyzowano jeszcze w jaki sposób gaz miałby być eksportowany. Ustalono, że 15% całkowitej rocznej produkcji gazu, musi być sprzedawane w Izraelu. Wedle planów, duże morskie obszary będą mogły eksportować do 50% swoich rezerw. Mniejsze pola będą mogły eksportować nawet do 100%. Zwraca uwagę dalekowzroczność polityki energetycznej Izraela choćby w zapowiedziach dostarczania po 2018 roku gazu do litewskiego terminalu LNG.

Izraelska Marynarka Wojenna i Ministerstwo Obrony skierowało do innych resortów nową koncepcję działań floty. Pomysł polega na tym, że umożliwia działania flocie na pełnym morzu, przez przyznanie jej kompetencji tożsamyh z tymi przysługującymi podczas działań na wodach przybrzeżnych Izraela. Tym samym

izraelski rząd uznał kwestię odkrytych złóż gazowych jako kluczowe dla własnego bezpieczeństwa.

POLITYKA

Zakładając, że dzięki odkrytym złożom Izrael, w przeciągu kilku lat, może stać się znaczącym eksporterem surowca na rynki zachodnioeuropejskie, za strategiczne, z punktu widzenia geopolityki energetycznej, uznaje się obecnie jego relacje z Cyprzem i Grecją oraz Turcją. Zwłaszcza z tym ostatnim państwem Izrael od zeszłego roku na nowo buduje relacje. Warto przypomnieć, że Ankara jeszcze niedawno wydziła izraelskiego ambasadora, a premier Turcji oświadczył, że zawiesza handel oraz współpracę wojska i przemysłu obronnego z Izraelem. Były to kolejne sankcje za atak tego kraju na Flotyllę Wolności, usiłującą przełamać blokadę palestyńskiej Strefy Gazy. Zginęło wtedy dziewięciu Turków.

Źródłem nieporozumień i napięć są także roszczenia Ankary dotyczące właśnie złóż gazu ziemnego pod dnem Morza Śródziemnego. Izraelski minister spraw zagranicznych Avigdor Lieberman przebywał z oficjalną wizytą w Bułgarii. Podobnie jak seria poprzednich wizyt szefa izraelskiego MSZ, miała ona na celu wzmocnienie więzi z krajami wschodniej części Morza Śródziemnego i Bałkanów w celu stworzenia przeciwwagi dla Turcji i neutralizacji jej regionalnych ambicji.

Rozwój strategicznych stosunków z Cyprzem, Grecją, Bułgarią, Rumunią, Chorwacją, Serbią i Albanią stał się głównym celem izraelskiej polityki zagranicznej.

Warto w tym miejscu przypomnieć o planach Tel-Awiwu stworzenia bazy lotniczej na Cyprze. 16 lutego Netanjahu i prezydent Cypru Demetris Christofias podpisali umowę sugerującą, że w przypadku katastrofy lub klęski, izraelskie Siły Powietrzne i Marynarka Wojenna będą mogły w niektórych sytuacjach operować na terytorium Cypru. I na odwrót, siły cypryjskie będą mogły udzielać pomocy Izraelowi. Wcześniej Izrael miał podobne porozumienie z Turcją. Dodatkowo prezydent Cypru zwrócił się

do Izraela o wysłanie jednostek marynarki wojennej w rejony gdzie trwają poszukiwania gazu pod dnem Morza Śródziemnego.

Podczas pobytu w Sofii Avigdor Lieberman prowadził rozmowy z bułgarskim prezydentem Rosenem Plevnelievym i ministrem spraw zagranicznych Nikołajem Mladenowem. Planował także spotkać się z przywódcami społeczności żydowskiej w Sofii.

MILITARYZACJA

Energetyczne zasoby Morza Śródziemnego mogą w najbliższym czasie stać się potencjalnym zarzewiem konfliktu militarnego także dlatego, że relacje Egiptu i Izraela raczej ulegają zaostrzeniu. W roku 2011 Egipt dostarczył tylko 25% zakontraktowanych dostaw tego surowca z powodu niemożności lub braku woli ochrony gazociągu przed powtarzającymi się aktami sabotażu. Porozumienia z Camp David zobowiązywały Egipt do oferowania Izraelowi nadwyżek ropy naftowej i gazu.

Obszar zainteresowań Izraela sięga maksymalnie 220 km od brzegu. Natomiast wody terytorialne Izraela sięgają tylko 22 km od linii brzegowej. Izraelskiemu przedsięwzięciu nie zamierzają się biernie przyglądać inni liczący się gracze ze wschodniej części Morza Śródziemnego. Liban odwołał się do ONZ, udowadniając, że część złóż znajduje się pod jego wodami terytorialnymi. Rząd w Bejrucie ogłosił już przetarg na odwierty i być może niedługo na Morzu Śródziemnym pojawią się również libańskie platformy wiertnicze.

Radykalna organizacja Hezbollah ogłosiła, że nie pozwoli, by „syjoniści plądrowali naturalne zasoby Libanu”, i zagroziła atakami na izraelskie platformy, które dokonują już wstępnych odwiertów. W odpowiedzi Izrael wysłał w ich pobliże jednostki marynarki wojennej, które regularnie patrolują teraz tę część wybrzeża.

WNIOSKI

Wielu komentatorów w nowym odkryciu widzi przyszłą katastrofę.

Żyła złota w tak konfliktogennym regionie świata może być punktem zapalnym dla nowego konfliktu. Problemem są roszczenia do surowców ze strony innych państw sąsiadujących z Izraelem. Chodzi przede wszystkim o Liban, w mniejszym stopniu Grecję. Mając na uwadze wojny Izraela z libańskim Hezbollahem oraz rywalizację Grecji z Turcją o Cypr, eksperci uważają, że eksploatacja surowców z tego regionu może być przyczyną jego destabilizacji.

Nie ma więc wątpliwości, że w razie wybuchu konfliktu (w tym konfliktu z Iranem) jednymi z pierwszych celów byłyby platformy wiertnicze i infrastruktura energetyczna w okolicach wybrzeży Izraela. Tel-Awiv z powodu kryzysu niestety minimalizuje budżet obronny.

Opracowanie: ECAG

Źródło: Geopolityka.org

BIBLIOGRAFIA

1. <http://www.rp.pl/artukul/798710.html?p=2>
2. <http://politykawschodnia.pl/index.php/2012/02/27/wozniak-izrael-i-cypr-wspolpraca-przeciwko-turcji/>
3. <http://piotrtrapkowski.energo24.pl/949,sroziemnomorski-gaz-geopolityczna-gra-o-przyszlosc-izraela>
4. <http://politykawschodnia.pl/index.php/2012/03/05/wozniak-izrael-neutralizuje-plany-turcji/>
5. <http://ebe.org.pl/misja-specjalna/izrael-nowa-potega-gazowa.html>
6. <http://ebe.org.pl/aktualnosci/swiat/izrael-musi-ochroniac-infr>

astrukture-energetyczna.html

7.

http://www.konflikty.pl/a,3732,Polityka,Sojusz_obronny_Cypru_z_Izraelem.html